

'Tirant d'igualtat', des del taller

Experiència coeducativa amb alumnes de cicles formatius industrials a l'IES Tirant lo Blanc, de Gandia

Mercè Morell Gregori

Tirant d'igualtat és la denominació del projecte sobre coeducació presentat per un equip docent de l'IES Tirant lo Blanc de Gandia, integrat per Joan Marí Just, Pedro Fuentes Triguero i Mercè Morell Gregori, que va ser guardonat en 2008 en la convocatòria d'experiències didàctiques de la Conselleria d'Educació. El treball és fruit d'una tasca col·lectiva de la comunitat educativa, realitzada amb la complicitat de l'equip directiu, el professorat i l'alumnat.

A aquest institut, el principi d'igualtat és un element estratègic del nostre projecte educatiu. Entre el professorat hi ha una profunda sensibilització envers la coeducació, una actitud que s'ha traduït, a més, en la constitució d'una associació de dones, Les tirantianes, compromesa a promoure en les activitats docents la perspectiva de gènere i les polítiques d'igualtat.

Un pla d'igualtat

En el curs 2007/08 es va constituir un grup de treball, amb el suport del CEFIRE de Gandia, amb el propòsit de fer un estudi sobre la igualtat i un diagnòstic sobre la realitat de l'institut. Les conclusions de l'estudi van apuntar la necessitat de dissenyar un pla d'igualtat, que va ser aprovat pel claustre i el consell escolar. De fet, el pla s'està implantant i esdevé una ferramenta imprescindible que facilita als equips de treball la planificació d'activitats per a garantir la igualtat d'oportu-

nitats per a accedir a una formació que permeti tot tipus d'opcions professionals. Un altre objectiu central és refusar els estereotips que estan en la base de les discriminacions entre els homes i les dones.

L'ideal de la igualtat està lluny d'haver-se assolit, a pesar dels reconeixements jurídics. Els indicadors socials confirmen la massiva incorporació de les dones a la universitat i a la formació professional, però detecten també una bretxa entre homes i dones pel que fa a l'accés als estudis superiors. De fet, la massiva presència de les dones és encara minoritària o inexistent en algunes eixides professionals, sobretot en professions amb un marcat perfil industrial i tecnològic.

Els centres de secundària, que són un reflex de la societat, manifesten els mateixos símptomes que delaten la existència de desigualtat en l'elecció dels estudis. Les dades de matriculació en l'IES Tirant lo Blanc corroboren aquesta tendència: els desequilibris es produeixen en el batxillerat tecnològic i en els cicles formatius industrials, on la totalitat de les persones matriculades són homes (cicles de soldadura i caldereria, fusta i equips i instal·lacions electrotècniques). Es tracta d'una tendència constant, sense a penes excepcions. Des de la consideració que el desequilibri en la matriculació és un punt crític que cal abordar, el pla d'igualtat del centre pretén aplicar una política d'orientació professional des de la coeducació, per minimitzar els desequilibris de gènere en les famílies professionals.

En aquest marc, la campanya Tirant d'igualtat, durant la setmana del 8 de Març —Dia de les Dones—, es va enfocar des de les circumstàncies específiques anteriorment descrites. Les intervencions inicials del professorat es van desplegar en les aules i els tallers. Els continguts de la campanya comprenien aspectes com ara: la incorporació de la dona al món laboral; els factors que afavoreixen els canvis en el rol de la dona; el llenguatge i les imatges sexistes en el món de la publicitat i dels mitjans de comunicació; l'observació i l'abstracció de conceptes amb el llenguatge artístic; la representació d'un sentiment en un suport metàl·lic; el foment dels sentiments d'empatia. Es va elaborar un cartell commemoratiu del 8 de Març i altres activitats d'aula i tallers, es va organitzar una taula d'experiències —Trencant estereotips— i es van projectar documentals i pel·lícules sobre els estereotips. Finalment es va organitzar un dinar de cloenda de la setmana.

La igualtat en el taller

La campanya pretenia també impulsar el projecte Tirant d'igualtat. Vam seleccionar el grup del cicle formatiu de soldadura i caldereria —integrat només per xics—, perquè volíem introduir la perspectiva de gènere en aquests estudis, amb un perfil marcadament masculí.

L'associació Tirantianes, amb la complicitat i el compromís del cap de taller, va proposar al grup d'alumnes que expressara el reclam de justícia i llibertat de

les dones d'arreu del món a través d'una escultura de ferro. A partir d'aquí, la responsabilitat de la concepció i la realització del projecte i de l'obra artística van recaure en els alumnes i en el seu professor. El procés d'elaboració de l'obra escultòrica es va iniciar a l'octubre, amb la recollida de material entre les empreses de ferralla de la Safor. Després es va procedir al disseny: es van dibuixar a la pissarra uns esbossos i, finalment, es va consensuar la forma de l'escultura. Al febrer es van començar a soldar les peces amb fil i elèctrodes, se'n va calcular el pes i el volum i es van ajustar les mides de les diferents parts del cos i dels complements.

L'obra va rebre moltes felicitacions per part de persones de l'institut que anaven a visitar un taller que fins aleshores desconeixien i el professor responsable va manifestar la satisfacció pel resultat aconseguit, i va expressar que els alumnes estaven molts satisfets i contents per haver treballat en equip.

L'experiència ha permès a totes les persones implicades reforçar la perspectiva del gènere, en incorporar materials didàctics de coeducació als tallers industrials. A més, en les últimes matrícules, les dones ja han començat a incorporar-se als cicles formatius industrials de l'institut. Els plans d'igualtat s'han mostrat així com una eina clau per a impulsar les polítiques de coeducació. El principi d'igualtat serà una realitat si disposa de recursos de les institucions implicades, perquè no es pot treballar en aquesta direcció només amb la motivació del professorat: la col·laboració dels centres educatius i de les institucions és imprescindible perquè progressen iniciatives com aquesta, que són un pas més en el camí cap a la igualtat.

Mercè Morell Gregori és professora de l'IES Tirant lo Blanc de Gandia (Safor).

Homes i dones a l'IES Tirant lo Blanc

